

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Aanpassing lagere regelgeving toegang tot de arbeidsmarkt voor asielzoekers i.h.k.v. de implementatie van artikel 17 van de herziene Opvangrichtlijn

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Deze aanpassing van de regels ziet op de toegang tot de arbeidsmarkt voor asielzoekers. Vreemdelingen die een verblijfsvergunning asiel hebben aangevraagd (asielzoekers) en werkgevers die hen arbeid willen laten verrichten hebben hier belang bij. Daarnaast hebben organisaties, zoals de IND, het UWV, het COA en gemeenten hier belang bij gelet op hun rol bij de opvang van mensen in de asielprocedure of de toegang tot de arbeidsmarkt voor asielzoekers.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Verschillende partijen beschikken over kennis over en ervaring met dit vraagstuk. Naast asielzoekers en hun werkgevers zelf, hebben ook veel gemeenten, arbeidsmarktregio's en provincies ervaring met dit onderwerp, bijvoorbeeld op het gebied van de toeleiding naar werk voor asielzoekers. Ook andere organisaties zoals COA, UWV en de IND en ook maatschappelijke organisaties, zoals Vluchtelingenwerk Nederland beschikken over deze kennis en ervaring.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Partijen voor wie deze wijziging een directe impact heeft in de uitvoering, zoals UWV, de Nederlandse Arbeidsinspectie en de IND, zijn betrokken geweest bij het opstellen van deze wijzigingsregelingen. Andere belanghebbenden kunnen tijdens de consultatiefase hun input meegeven. Eerdere input die wij van partijen op dit onderwerp hebben ontvangen, bijvoorbeeld in brieven, is ook meegenomen in de beleidsvoorbereidende fase. UWV en de Arbeidsinspectie voeren respectievelijk een handhavings- en uitvoeringstoets uit op deze wijzigingen om de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid nog beter in beeld te kunnen krijgen. De aanpassingen worden ook voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) ter advisering.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

De herziene Europese Opvangrichtlijn moet (als onderdeel van het Asiel- en Migratiepact) worden geïmplementeerd in de Nederlandse wet- en regelgeving. Daarnaast heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State de 24-weeken-eis onverbindend verklaard.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Om artikel 17 m.b.t. werkgelegenheid van de herziene richtlijn te implementeren moet de regelgeving worden aangepast op een aantal punten.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Er is een toename van het aantal werkende asielzoekers. In het eerste halfjaar van 2025 zijn er 9.622 tewerkstellingsvergunningen door UWV afgegeven aan werkgevers om asielzoekers te mogen laten werken. Voor bepaalde categorieën asielzoekers van wie de asielaanvraag valt onder de versnelde behandelingsprocedure wordt de toegang tot de arbeidsmarkt na de implementatie van het Asiel- en Migratiepact uitgesloten. De nieuwe regels zijn van toepassing op asielzoekers voor wie de toegang tot de arbeidsmarkt niet is uitgesloten.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Steeds meer asielzoekers werken gedurende de asielprocedure. Dit heeft een positieve impact. Werk draagt bij aan zingeving, (mentale) gezondheid, het leren van de taal en het opdoen van sociale contacten. Er zijn belemmeringen voor asielzoekers om te werken en voor werkgevers om hen in dienst te nemen. Eén van die belemmeringen was de 24-weeken-eis.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Een deel van de aanpassingen volgt direct uit de herziene Opvangrichtlijn en een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Vanuit de Europeesrechtelijke verplichtingen en de rechtsstatelijkheid moet daaraan opvolging worden gegeven.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

De herziene Opvangrichtlijn implementeren in de Nederlandse wet- en regelgeving. Deze richtlijn bevat normen voor de opvang en bijbehorende voorzieningen die lidstaten aan asielzoekers moeten bieden. Het recht van asielzoekers op toegang tot de arbeidsmarkt volgt uit de Opvangrichtlijn, waarbij lidstaten ervoor moeten zorgen dat er sprake is van effectieve toegang tot de arbeidsmarkt. In de overwegingen bij de richtlijn is opgenomen dat lidstaten, teneinde de integratievooruitzichten en de zelfstandigheid van verzoekers te vergroten, worden aangemoedigd in een vroeg stadium toegang tot de arbeidsmarkt te verlenen indien het asielverzoek waarschijnlijk gegrond is. Daarnaast wordt de 24-weken-eis, overeenkomstig een gerechtelijke uitspraak, geschrapt uit de regelgeving.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

In ieder geval SDG nr. 8 (Eerlijk werk en economische groei), 9 (Industrie, innovatie en infrastructuur) en 10 (Ongelijkheid verminderen). Door deze wijzigingen kunnen asielzoekers in afwachting van een beslissing op hun asielaanvraag eerder aan het werk. Dit draagt bij aan het bevorderen van zelfstandigheid (SDG 10). Als meer asielzoekers aan de slag gaan leveren zij een (nog) grotere bijdrage aan de industrie, innovatie en infrastructuur (SDG 8 en 9).

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Met het implementeren van artikel 17 van de herziene Opvangrichtlijn moet voor de bepaalde categorieën asielzoekers de toegang tot de arbeidsmarkt worden uitgesloten. In de richtlijn staat dat lidstaten worden aangemoedigd om asielzoekers voor wie de kans op inwilliging van hun verzoek groter is eerder toegang te geven tot de arbeidsmarkt. Met het aanpassen van de wachttermijn van zes naar drie maanden kunnen asielzoekers met een grotere kans op een asielvergunning, voor wie de toegang tot de arbeidsmarkt niet is uitgesloten, eerder aan het werk. Daarnaast wordt met deze aanpassing de 24-weken-eis geschrapt uit de regelgeving. Deze aanpassingen zorgen voor een afname van de administratieve lasten voor werkgevers.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Met de wijziging van de Wet arbeid vreemdeling opgenomen in het wetsvoorstel uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en migratiepact 2026 moet het mogelijk worden om de toegang tot de arbeidsmarkt uit te sluiten voor bepaalde categorieën asielzoekers. Dit zijn categorieën asielzoekers voor wie de kans klein is dat hun asielverzoek kan worden ingewilligd. Ook als de vergunning reeds verstrekt is kan deze worden ingetrokken. Dit betekent dat het mogelijk moet zijn voor UWV om te beschikken over de informatie of reeds verstrekte tewerkstellingsvergunningen moeten worden ingetrokken. Deze informatie is opgenomen in de verblijfstitelcodes, inzichtelijk in de BRP (Basisregistratie Personen). Met het verkorten van de wachttermijn kunnen andere categorieën asielzoekers eerder gedurende hun procedure werken. Dit draagt onder andere bij aan hun zelfstandigheid.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

Aanpassing van wet- en regelgeving is nodig. Zie de ingevulde versie van de doelenboom.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

De bedoeling is dat we met deze aanpassing de hiervoor benoemde bepalingen uit de herziene Opvangrichtlijn op de juiste wijze implementeren. Hiermee sluiten we de toegang tot de arbeidsmarkt uit voor de groepen asielzoekers met een lage kans op inwilliging van hun asielaanvraag voor wie dit op grond van de richtlijn moet, terwijl we tegelijkertijd eerder toegang geven aan de andere asielzoekers. Ook zorgen we hiermee ervoor dat de regelgeving in lijn wordt gebracht met de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

De wijzigingen worden voorgelegd aan het UWV en de Nederlandse Arbeidsinspectie voor een uitvoerings- en handhavingstoets. De aanpassingen worden ook voorgelegd aan de Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) ter advisering.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Aanpassing regelgeving t.b.v. de implementatie van artikel 17 van de herziene Opvangrichtlijn v.w.b. de toegang tot de arbeidsmarkt van asielzoekers. Met deze aanpassingen krijgen bepaalde categorieën asielzoekers met een lage kans op inwilliging van hun asielaanvraag voor wie dit op grond van de richtlijn moet geen toegang meer tot de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd geven we met deze wijzigingen eerder toegang aan de andere asielzoekers, namelijk drie maanden na de registratie van het asielverzoek, in plaats van na zes maanden. Ook zorgen we hiermee dat de regelgeving in lijn wordt gebracht met de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over de 24-weken-eis. Sinds de uitspraak wordt deze eis reeds niet meer toegepast bij de beoordeling van de aanvragen voor de tewerkstellingsvergunningen door UWV. Met deze aanpassing zorgen we er ook voor dat dit niet langer is opgenomen in de regelgeving.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Door tewerkstellingsvergunningen voor een langere periode af te kunnen geven hoeven werkgevers minder vaak opnieuw een aanvraag te doen. Alleen wanneer de aanvraag niet is voorzien van het burgerservicenummer van de asielzoeker kan deze voor ten hoogste drie maanden worden afgegeven. Met de kenbaarheid van het burgerservicenummer is het voor UWV mogelijk om na te gaan of de betrokken asielzoeker (beoogde werknemer) mag werken.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

De aanpassing van de regelgeving moet uitvoerbaar zijn. De aanpassingen hebben impact op de uitvoering bij UWV en vragen een grootschalige IT-aanpassing. Er is aan UWV een uitvoeringstoets uitgevraagd.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Er is een invoeringstoets voorzien om eventuele knelpunten die in beeld komen na de inwerkingtreden inzichtelijk te krijgen.